

BOEKENNIEUWS

Google

James Baldwin
populairste
zoekterm

Net nadat Regina King de Oscar voor beste vrouwelijke bijrol won voor haar prestatie in *If Beale Street could talk*, was James Baldwin, de auteur van het boek waarop de film gebaseerd is, de populairste zoekterm op Google, meldt NBC News.

James Baldwin (1924-1987) was een Amerikaanse schrijver en activist. Twee jaar geleden leverde hij ook al eens grootse cinema op, met de documentaire *I am not your negro*, die gebaseerd was op zijn onvoltooide manuscript *Remember this house*. Het bekendst is zijn semi-autobiografische roman *Go tell it on the mountain*.

Australië

Vluchteling
verkoopt
rechten

Uitgeverij Picador heeft zopas de Britse publicatierechten gekocht van *No friend but the mountains*, de 'WhatsApp-memoires' van de Iraans-Koerdische vluchteling Behrouz Boochani.

Boochani is zijn land ontvlucht, maar zit vast op het eiland Manus en krijgt geen toegang tot Australië. Toch is de originele versie van zijn boek, dat hij in het Farsi schreef met WhatsApp, daar in 2018 verschenen. Boochani kreeg zelfs een belangrijke Australische literaire prijs.

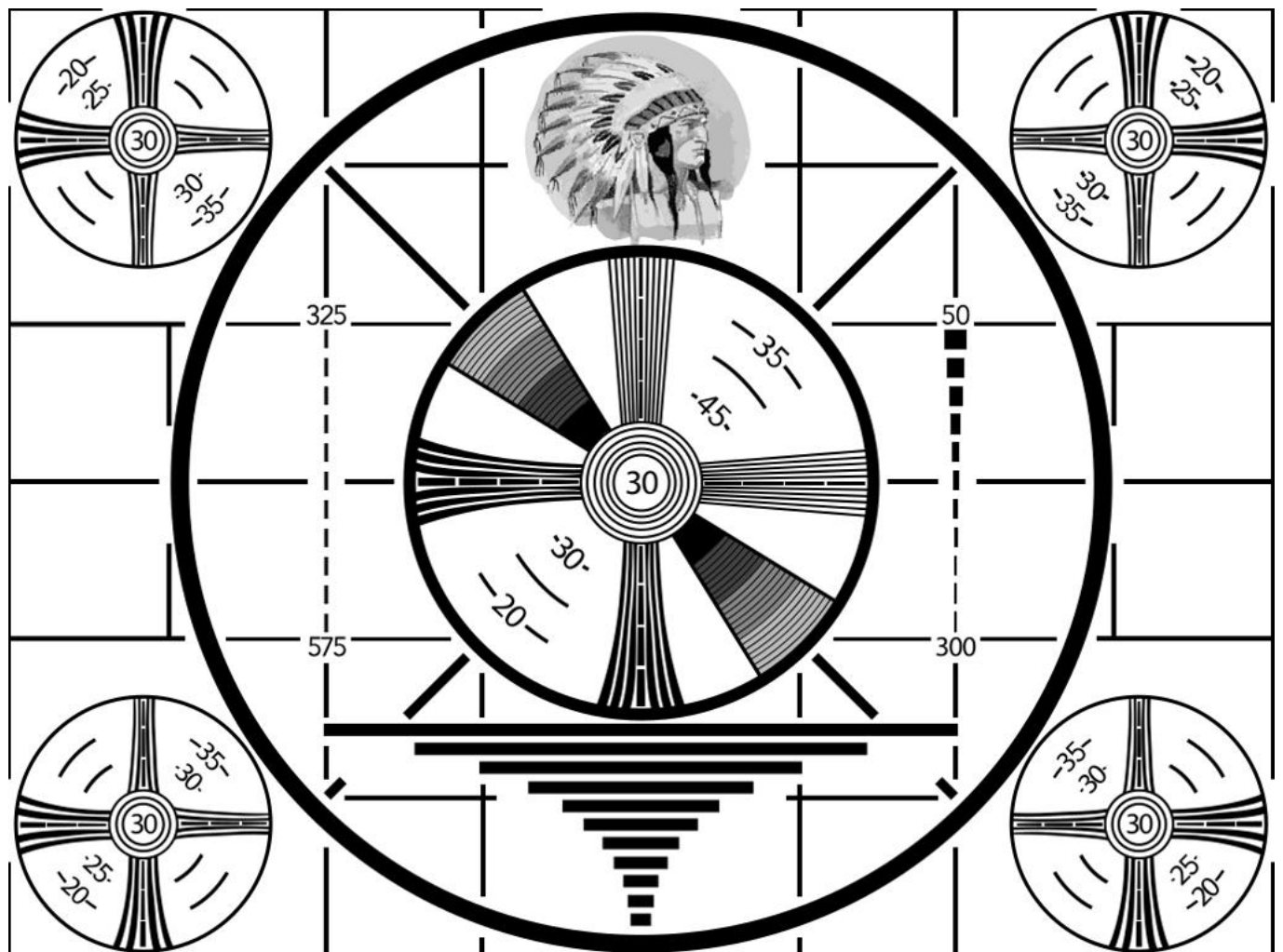
Picador wil het boek op 18 april op de Britse markt brengen.

In het Nederlands verschijnt het autobiografische boek over de behandeling van asielzoekers nog dit jaar bij uitgeverij Jurgen Maas.

Natuur

Bos van Winnie
de Poeh deels
afgebrand

In Ashdown Forest, het bos dat de inspiratie was voor het Honderd Bunderbos in de verhalen over Winnie de Poeh, heeft het enkele dagen geleden gebrand. Eerst werd aangenomen dat het bos in East Sussex, in de buurt van schrijver A.A. Milnes huis in Hartfield, het slachtoffer was van een spontane brand. De streek beleefde immers de warmste februari ooit, en de ondergrond was droog. Na onderzoek bleek het te gaan om gecontroleerde branden die door de droogte uit de hand liepen. (bbc)

Het testbeeld met de indiaan. © rr

De verborgen geschiedenis
van de indianen

Roman - Tommy Orange vertelt het verhaal van de stedelijke indiaan in zijn krachtige debuutroman. Verhalen bieden een tegengewicht voor de droefenis. **KATHY MATHYS**

Tot het einde de jaren 70 verscheen er in de VS aan het eind van de televisieavond een testbeeld met een indianenhoofd omringd door cirkels die deden denken aan een vizier. 'Het was maar een test', schrijft debutant Tommy Orange, maar dit bizarre beeld zegt veel over de manier waarop de Amerikanen de oorspronkelijke bewoners van het continent hebben behandeld. In de proloog van *Er is geen daar daar*, in 2018 een van de meest spraakmakende romans in de VS, beschrijft Orange de geschiedenis van de indianen in Noord-Amerika in een notendop. Dat is er een van onderdrukking en slachtpartijen.

De schrijver werd geboren in 1982 als kind van een Cheyenne-vader en een blanke moeder. De thuissituatie was explosief, altijd was er ruzie. Zijn moeder geloofde in het einde der tijden en zadelde de kleine Tommy op met doodsangsten. Orange heeft nooit in een indianenreservaat gewoond; net zoals dat van de meeste indianen speelt zijn leven zich af in een grootstad. Ze kwamen er terecht door de Indian Relocation Act, ontvluchtten het reservaat of konden als oorlogsveteraan geen andere plek vinden. Het is die stedelijke *native* over wie Orange schrijft. Daarmee onderscheidt hij zich van auteurs als Sherman Alexie en Louise Erdrich, die vooral over de re-

servaten hebben geschreven. 'De trottoirs, de straten, het asfalt wist onze somberte te absorberen', klinkt het over de stad.

Na de non-fictie-achtige proloog wisselen de verhalen van twaalf personages elkaar af. De climax is de Big Oakland Powwow, waar alle personages naartoe gaan. De een heeft nobele bedoelingen, de ander niet. Zo wil Orvil Red Feather aansluiting vinden bij de indiaanse cultuur door te dansen. Octavio Gomez is dan weer van plan om prijzengeld te stelen op het evenement - er is veel cash voorhanden, want veel *natives* hebben geen bankrekening.

Gespletenheid

Wat Orange heel goed laat zien, is de gespletenheid en de verwarring bij zijn personages. De een sluit zich af van het verleden - veelal tevergeefs -, de ander wil er juist meer over weten. 'Wij zijn de herinneringen die we ons niet herinneren', schrijft Orange over de jonge generatie. Een van de personages, Dene Oxendene, is een beginnende filmmaker die getuigenissen wil verzamelen. Hij haalt stedelijke *natives* van alle leeftijden voor de camera en laat hen vertellen. *Er is geen daar daar* zou je kunnen omschrijven als de geschreven versie van zo'n film.

Bij de oudere generaties merken we dat sommigen hun cultuur omarmen en levend willen houden, en anderen dat te pijnlijk vinden. Een van de indrukwekkendste personages is Jacquie Red Feather, een verslavingsconsulent die zelf drinkt. Ze kent haar kleinkinderen niet; haar dochter heeft ze afgestaan. Een andere dochter heeft zelfmoord gepleegd.

De gezinnen die de schrijver laat zien, zijn verscheurd. Er is sprake van geweld en alcoholverslaving; depres-

★★★★★

Tommy Orange

Er is geen daar daar.
Vertaald door Jetty Huisman,
Meulenhoff, 319 blz.,
19,99 € (e-boek
12,99 €).
Oorspronkelijke titel:
'There there.'

sies en zelfmoord zijn gigantische problemen. In interviews benadrukt Orange dat *natives* toch positief reageren op zijn roman. Zo is het nu eenmaal, zeggen ze.

Er is geen daar daar vertelt een voor velen verborgen geschiedenis, brengt het verhaal van een groep die zelden een stem krijgt. De schrijver slaagt erin om zijn personages telkens een andere toon te laten aanslaan, geen geringe verdienste voor een debutant. De titel is afkomstig uit *Autobiografie van Alice B. Toklas*. Daarin schrijft Gertrude Stein dat de plek in Oakland waar ze opgroeide zo veranderd was, dat er van het 'daar' uit de kindertijd niets meer over was. Zo is het ook voor de *natives*. Het land van hun voorouders is 'onherroepelijk bedekt' met staal en beton.

Er is geen daar daar is een donkere roman, maar het vertellen van verhalen vormt een tegengewicht voor zoveel droefenis. Verhalen verbinden, en houden het verleden levend.